

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА “ХИМИЯ И ИНДУСТРИЯ” - КНСБ

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ПРИОРИТЕТИ ПРОГРАМА 2011 г.

В резултат на растежа на икономиката в четвъртото тримесечие на 2010 г. растежът се очаква да продължи, но през 2011 г. да не надхвърли 3%. Лисабонската цел за България от 5 900 евро **БВП на човек от населението**, което е 1/5 от този на ЕС-27, ще остане за по-добри времена.

Възстановяването на производството е слабо и неустойчиво, твърде близко до нулата с **растеж на произведената брутна добавена стойност с 1.0%** през второ полугодие на 2010 г.

Износът постепенно ще забави растежа си на годишна база, а оттеглянето на чуждестранните инвеститори, ограниченията в кредитирането, непредсказуемостта на държавната политика и несигурността за бъдещето ще възпира вътрешното потребление и вносът, макар и да започне да се съживява през втората половина на годината, няма да достигне предишните си размери.

Очакваното **повишение на цените на суровините** ще бъде най-голямото предизвикателство пред конкурентоспособността на българската експортна продукция и стабилността на експортните позиции на фирмите.

Засега няма сигнали, че притокът на **преки чуждестранни инвестиции** ще започне скоро да се възстановява и вероятно през 2011 г. обемът на привлечените средства няма да надхвърли много над 1.2 млрд.евро.

Въпреки това възвръщаемостта на инвестициите в страната продължава да е над средната за Европа, а инвеститорите са наясно с големия потенциал на страната предвид необходимостта да се модернизират редица области на икономиката енергийна ефективност, ВЕИ, административна реформа, здравеопазване по европейските програми.

България се оценява като топ приоритет за обособяване и обслужване на дейности на компании на Европа и 13 в световен мащаб. Аутсорсинг пазарът в България в момента е между 100 и 150 млн. евро годишно и има потенциал да стане десет пъти по толкова, най-малко 40-50% ръст на заетите в аутсорсинг индустрията в България се очаква през 2011 г.

Като цяло обаче не очакваме радикални процеси на реструктуриране в химическия сектор, като сливания, промяна на собственик или отдаване на дейности под наем и т.н.

През ноември 2010 г. „БЕХ” ЕАД и ОАО „Газпром” подписаха Споразумение и Устав за съвместната **проектна компания „Южен поток – България” АД**, регистрирана по-късно с основна задача да приеме резултатите от прединвестиционното проучване за проекта на българска територия и да осъществи всички необходими дейности, предхождащи вземането на инвестиционно решение за проекта „Южен поток”.

През есента на 2010 г. беше даден сериозен тласък в стартирането на проектите за диверсификация в доставките на природен газ в България и БЕХ” ЕАД и IGI Poseidon (Гърция), междусистемна газова връзка между Гърция и България, пътната карта за реализация на проекта за междусистемна газова със СА (Румъния) между България и

Румъния, разговори за междусистемна газова връзка с Турция, проект, който да стане част от газопровода "Набуко", като алтернатива и диверсификация в енергийния сектор в страната.

Подписаното в началото на 2010 г. в Брюксел споразумение предвижда да бъде създадена работна група между „Булгартрансгаз“ и „Сърбиягаз“, с участието на представители на Европейската комисия, която да работи по подготовката на проекта. Интерконекторната газова връзка България–Сърбия е първата стъпка за свързване на газовите системи на Черноморския регион с европейския енергиен пазар.

През 2011 г. динамиката на потребителските цени у нас ще е подтисната от все още свитото и предпазливо крайно потребление, но в посока нарастване на международните цени и на административно регулираните цени. Доколкото при тях няма очаквания за нови сериозни скокове, може като цяло да **очакваме по-ниска инфлация за 2011 г. в порядък под 3%**.

От началото на 2011 г. се **очаква да се запази предпазливостта на банките и на клиентите им към поемането на нови задължения**, предвид сравнително високата безработица, свиването на доходите на домакинствата и очакваното бавно възстановяване на вътрешното търсене.

В **бизнес средата** у нас през 2010 г. не настъпиха сериозни промени и България запазва 51-во място от 160 страни в класацията от доклад Световната банка. Особено впечатлява и друг доклад на Световната банка, посветен на **доброто регулиране, където се посочва, че за фирмите в България режимът на държавните такси създава особено голяма тежест и за периода 2003-2008 г. те са нараснали с 60%**.

Намеренията на правителството за кризисна приватизация и попълване на държавния бюджет през 2010 г. не получиха реални резултати и годината ще бъде **запомнена с „нулева“ приватизация**, което се случва за първи път от изминалите 18 години – периодът от началото на приватизационния процес в България.

Може да се очаква, че е достигнато дъното в **освобождането от заетост** и 2011 г. то ще бъде вече доста по-слабо, тенденция, която се наблюдава в промишлеността още от началото на 2010 г. и **коефициент на трудова заетост ще се движи около 45%**, далеч от лисабонските критерии за 70%

Без сериозни основания за скорошно и рязко подобряване на ситуацията на българския трудов пазар, през 2011 г. се очаква да спре спада в заетостта и да започне слабо повишение, а **регистрираната безработица да се задържи между 8.5 и 9%**.

Икономическата криза застраши работата и бъдещето на хиляди хора и затова е необходимо **ежедневно да бъдат защитавани основните права и ключови трудови стандарти**, като правото на колективно трудово договаряне и свободата на организиране, на достоен труд и социален стандарт.

Определено икономическата криза беше използвана за **разширяване гъвкавостта на пазара на труда** и прилагането на гъвкави схеми на непълно работно време, но това не трябва да става едностранно и само **за сметка на инвестициите в човешки ресурс и пасивни мерки на пазара на труда**. Синдикатът да подготви позицията **от приоритетно запазване на работните места** в периода на възстановяване към създаване на **устойчива и качествена заетост** след кризата.

В този смисъл очакваното **възстановяване на индустрията трябва да бъде съпътствано от адекватна цена на наемния труд**, за паралелно повишаване конкурентоспособността на бизнеса и на качеството и стойността на човешкия ресурс.

Овладеяването на спада в заетостта, бавното съживяване на производството и икономическият растеж **не дават основание за очаквания от ръст на заплащането**, което за

сектора са движи средно от 7 – 10 % при значително по-висок ръст от 12 % на производителността на база добавена стойност.

В тази връзка не се очаква добро разположение на бизнеса, относно годишното договаряне на **минималните осигурителни доходи**, които нараснаха с 5.6% макар и при неблагоприятните тенденции през 2010 г.

Отказът от договаряне на браншови стандарти и параметри все повече се очертава да се превърне в **социален дъмпинг и практика за разширяване зоната на „сивата икономика”**.

Първа крачка в това отношение от 1 юли да се **актуализира минималната работна заплата** до 290 лв., а преговорите за годишно договаряне за нарастване на работните заплати в сектора да се ориентират в диапазона 7-8%.

През 2011 г. очакваме резултатите от активните усилия и дискусии за **придвижване напред на реформите в социалното осигуряване и здравеопазването**, където проявленията на икономическата криза изостриха проблемите в тези две области.

Приетите в края на 2010 г. промени в Кодекса за социално осигуряване са плод на множество компромиси и като цяло се касае за **обществено приемлив вариант на затруднен или отложен достъп до пенсионната система**. Очакваме през 2011 г. да започнат първите консултации **по проблема ранно пенсиониране на „категорийните работници”** в комплект с мястото и ролята на пенсионните дружества.

Настоящата година ще се проведе националното **установяване на представителността на социалните партньори**, на организациите на работниците и служителите и на организациите на работодателите. Очакваме през м. септември на 2011 г. Правителството да издаде решение за **откриване на процедурата за установяване на представителността**, с променени и адекватни критерии за представителност.

Организационните тенденции не особено благоприятни, независимо от вложенията от години финансов и организационен ресурс. Вероятно в този мандат ще настъпи окончателното **преосмисляне в синдикалните структури по отношение на възможностите им да се справят сами със собствени сили и средства**, характерно за синдикалния модел заложен в началото на прехода. Модел характерен с отказа от граждански функции, призови за „чист синдикализъм”, пренебрегване на политическата функция на синдиката, изкуствено раздробени и подкрепени центробежни тенденции за синдикален плурализъм, разхвърлян и безконтролен финансов ресурс.

Очертава се очаквания разговор – дискусия за консолидирана синдикална политика за усъвършенстване на индустриалните отношения и укрепване на структурите на социалния диалог. Очевидно българския бизнес модел и политически елит са устойчиво резистентни към европейските практики и внушения за социална отговорности и индустриална демокрация.

Нямаме друг шанс освен отново да се обърнем към генетичната **функция на синдиката на организиращата и мобилизираща сила**, способна да се бори за правата и интересите си. Да подтиснем наложилата се в прехода единствено пасивна защитна, консултативна и експертна функция, с която постоянно заемаме отбранителна окопна позиция.

Укрепването на структурите, повишената комуникация и мотивацията през 2011 г. са условията за формиране на вътрешната кондиция на синдиката да отговаря на потребностите и да поддържа потенциала на колективното договаряне, така че да постигне адекватна социална цена на труда.

Работа по проекти в рамките на КНСБ и в рамките на европейския двустранен синдикален диалог са реалния изход и алтернатива на сегашните усилия за оцеляването. Членският внос остава все по-малък фактор за функционирането на синдиката, а се превръща в онази тънка

червена нишка, която свързва синдикалния член морално с неговата организация, с който ресурс никоя организация не може реално да функционира.

В заключение на прогнозите и очакванията за 2011 г. трябва да поставим местните и **президентски избори в края на годината** и до каква степен тактиката на политическите сили и техните послания за икономически и социални мерки ще формират поведението на администрацията и регулаторните органи, по начин да повлияят на социалния статус на наемния труд. Осъзнаване на потребността от политическа активност и място на синдиката в обществото.

Именно в тези условия **синдикатът трябва да постави на масата на политическите консултации**, като представител на наемния труд няколко основни въпроса – **гарантиране правото на синдикално сдружаване** и синдикална дейност, **гарантиране правото на колективно договаряне** и гарантирано конституционно **право на стачка**.

Федерален съвет

Боровец, 24 – 26 февруари 2011 г.